

TELEGRAFUL ROMAN

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiul pe un 72, 6 luni 33.50 or., 3 luni 16.75 or.
Pentru anul pe un 92, 6 luni 48, 3 luni 24
Pentru străinătate pe un 124, 6 luni 64, 3 luni 32.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrația tipografică arădeană Ștefan, strada Mălăeșilor 41.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Mălăeșilor Nr. 37.
Epistolele adresate se return. — Articuliile nepublicate nu se întorc.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 or. — de două ori 12 or. — de trei ori 15 or. — în cazul de linie mare — și timbru de 30 or. pentru 50-care publicare.

Sibiul 23 Noevmre.

„Satul arde și baba se pepene” — este un proverb românesc și la Români din Ungaria acest proverb este mai aplicabil acum ca nici odată.

În lanțurii vedem că ei cu re-
prezentă puterea în stat au redus pe
Români încă nici a nu dăru a nu mai
săntem în stare. Limba nu este scosă
din toate afacerile de justiție și ad-
ministrative. Anguștur care în care
se mai aude, sau se vede scrisă este
în dispreț și numai tolera. Biserica
încă o mai avem ca scut pentru limbă
și pentru un fel de viață publică —
se clătină, căci la clătinare ei con-
tribue și oameni de ai noștri. Sub
cuvânt că o apă rău sunt unii cari caută
și sătura poita de ambiție, și de
resbunare și vnează favorii dela
paternici. Ear spre ajungerea lu-
bunilor în materie de ambiție, de res-
punsu și de favorii se servese de
miloace nelobomane însă în consecuen-
țele lor stricicioase nesamului nostru.

Năvem obiceiul an smectea în po-
litica cea mare europeană decât ca
cronometr. Pozițiunea unui diaris din
provincie, fără legături cu cercuri di-
plomatice, nu permite aventurarea ju-
decăci meritorie a situațiilor poli-
tice în mare. Căci și cât o ar face
o foaie din provincie, năr pută să
ese din sfera unor combinațiuni ne-
sigure, răqimate pe opinii de diare,
de altmătră bine informate, cari iuse
de multe ori prin enunțaiiunile sau
desoperirile lor, ascund în loc să
desopere. De astădată însă, fără de
a avē pretensiunea de a ne da o ju-
decată asupra situațiilor europene, vom
face un extras mic din ceea ce se
vede. Vom cerea a pune unii factorii
hainete ochilor cetitorilor numai și
numai pentru a pută mai bine ju-
decă cât o de mare distanță între a-
ceoa ce ar trebui se facă și între
aceoa ce fac bărbați de ai noștri, cu
care care influință.

Negreșit că ori ce stat și ori cari
factori dintr-un stat trebuie să nu
scape din vedere ce se întimplă în
vecinătatea nemiloică. După cela ce
ved oculo se orientează conducătorii
destinelor unui stat în conducerea
afacerilor interne. Tot astleii trebuie
și ceilalți factori se tină sâmbă de ce
se întimplă în lumea mai puțin și
mai mult depărtată de denșii.

În Austria vedem o luptă ne-
sfârșită între Germanii și naționaliștii
țigă negrameni, dela a cărei reșit
atâră indirect și situațiunea naționali-
știlor negomari în Ungaria. În
partea de meadă și a Dalmatiei vedem
o mișcare, până acum încă puțin cu-
noscută în firea ei cea adevărată, însă
care, după cum dicea correspondentul
special a lui „P. L.”, dacă e pusă
la cale de o putere pe care nu o
determină nu de aproape,
poate avē urmări neprevădute. În ca-
sul din urmă și întroducere legel de
înarmare în Bosnia și Ertegovina, ori
cât de democra, se vede dispozițiunea gu-
vernului central din Viena, inițierea
marșurilor și pot exploata țur scopurile lor.

Și cine ne stă bun, că, avind „P.
L.” informațiuni bune, pentru ce
stată presupune macar puțină de a
sta cineva la spatele rescutilor dal-
matieni, mișcare, astăzi de puțin im-
portantă, preste căteva luni nu va lu-
dimensiuni încât totă peninsula bal-
canică să o vedem în flăcări mai a-
prige ca cele din 1877 ?

Nu am duce de parte dela scopul
nostru dinl un vrea să arătăm că mai
toată Europa este într-o febră. Cri-
salger german, pe a cărui unu se ra-
țimă conservativismul european, se luptă
dând mâna cu germanii în contra
prescrițiilor papali în formă, în reali-
tate însă contra republicanismului, care
după ce a isbutit a se așeză în Fran-
cia ca acasă, se silioase a face propa-
gandă în cealaltă parte a Europei.

Lupta care se concentrează în
giurul lui Bismarck caută aderenți

noi în Austro-Ungaria, în Italia și în
Rusia sgușdită de nihilism. Intreve-
derile monarhilor la Danzig, la Viena
și, dacă va succede a treia, la Granita
sau alt undeva, vor sigila alianța pen-
tru apărarea monarhismului. Această
alianță de sigur și va avē consecuen-
țele reagentes asupra internelii fie-
cărei monarhii din și afară de alianți.

Possibilitățile tot fi cu mult mai
varii de cele în un schițat, și totmai
oare care influință în afacerile poli-
tice trebuie să se luare aminte la
toate și ce cugeste scrie la ceea ce
ar fi de făcut, pentru că în ori ce im-
pregurări, Români din Ungaria și
Transilvania se nu mai rămână igno-
ranți mai de toată lumea.

Așa așdun, nu sim că dacă e adevărat,
că un bărbat de ai noștri, care se bucură
de încrederea multor Români, luse
asupra și sarcina de a scrie un memori-
rand cu privire la situațiunea poporului Ro-
mân din Ungaria și Transilvania, aare
să se comunique dietei ungherese. E!
așa ceva ar coresponde situațiunei
naționale și situațiunei generale.
În chipul acesta se poate că am
înțepe a da ear semne de viață. Poate
ne ar succede se găsim vreo o modali-
tate de a convinge fiecare pe contrarii
noștri că trebuie se avem în stat un
loc mai onorific de cum ni s'a prăguit
în sistema actuală până acum.
Poate s'ar găsi o modalitate, prin care
li s'ar deschidă și lor drumul a se
pută întoarce dela ce vicioasă de până
acși, fără de aș crede compromișă
ambitiunea.

Și în privința aceasta sînt posi-
bilități multe. Trebuie însă se nu li-
pescă obiectul care se pună astlelui de
posibilități în curs, în mișcare.
Pe cât așdun, în privința aceasta
nu s'a făcut nimic. Votul de astă-
primăvară stă încurcat la acel cu în-
sărăncarea....

Ei bine, nu e mirare că stă în-
curcat, pentru că mai întâi, după cum
cetim în „Luminătorii”, trebuie desle-

gat: dacă unii din membrii congresu-
lui din temere sau de frică au respins
propunerea unei rezoluțiuni a diu-
di Al. Mocioni într-o conferență confi-
dențială (!!!); trebuie delegat, cine au
avut dreptatea în partea lor în afacere
fondurilor comune arado-caranse-
bișene: „clubiștii” și „pițigoi”, și au
plădat pentru o administrațiune în
marginile statului organic, sau acei
infanțiliștii, cari vor o administrațiune
separată și cu totul străină de statu-
tul organic, poate pentru oare care
„interese de țut generale”, „bisericești”?

Causa națională mai poate se
astopie!

Ne pare rău că dl. Al. Mocioni,
pe care îl stimăm, este tras de amici
lui în afaceri cari mai mult i strică
în opiniunea publică. Nu pare și mai
rău când vedem oameni, dela care an-
astepta cu totii lucruri folositoare, a-
runcându-se o pasione neprofesională
într-o societate de oameni numai cu
ceoa a creștere, asupra tuturor, căci
stăroase ca acel biet fond „comun”
se între în administrațiunea firească
și diare o superflue. Dar se nu antcipăm;
cum o spun vedē lipsa, cu părere de
reu, vom reveni asupra amănădur
cestiunilor.

Verba noastră aste, că și ce o scriu
le „Luminătorii” acum și un gâșt
timpul se și deschidă prăvălia bogată
de calumii în faptă și în formă? De
ce se nu deluare în „Compagnie-geschaft
la „P. L.” ?

Revista politică.

Sibiul, 23 Noevmre.

Academia reg. unu de drepturi din
Sibiul a fost obiect de dezbateri în co-
misiunea financiară a dietei ungh. Mini-
strul Trefort s'a exprimat că dorese
sistarea acestei academii. Ar fi și sita-
ta-o dacă nu se temos de alarma ce o
confuzilor și în folie din Germania.
Atun că alarma și așa nu încreată nu
mai e motiv de a o susținea.

FOIȚA.

Despre calumnia.

Cum se se estirpe acest vișiu, din fra-
getele inimii ale tinerimei, de câtră
educatori?

(Indulgene)

Calumnia deci e, carea stă în con-
tăstul cel mai învederat cu esența
acestei pornci salvatoare, și calumnia-
torii sînt aceia, cari atâcând reputa-
țiunea, onoarea și viața despropriei
lor, peăcătuse în contra acestei por-
noci atât de sublime!

Pentru a da afa modalitatea pro-
cedurii lor, se luăm de exemplu pe
nepuținoșii guravali, cari nu au în-
drăneală a păși pe față în contra
jimenii. Ce fac unii ce acestia? Po-
tesc de armă neicătoare calumniele
și face nise atâtoru timpului în secun-
duar, căci a da în reputațiunea și
despropriei, lovituri de
moarte!

Se aude câte odată, cum unii ca
aceștia, la al doilea sau la al treilea
vecin să sfătuesc, cum să silioase a
deverul, cum să așe prestată și sco-
nituri, prin cari măslețate și sco-
mai sumu, numele cel bun, și instre-
luse dela noi pe acia pre cari i
stimăm și cu cari trăim! În relați-
uni amiceabile și să nii face inimici ne-
impăcați și gata de resbunare?!

Și încă ce e mai mult și mai
doreros! Multu într'ată se au obi-
cinitu deja la calumniaiie alior, încât
calumniază pe alții chiar din petre-
cere.

Experiența de toate zilele ne da
foarte multe și destul de triste do-
vești pe acest teren.

Câte odată, amicii cei mai buni,
cari se au inbit și au avut încredere
reciprocă unu intralul, de odată se
înstrănează unii de alții se învidiază
se persecutează, fără de a sci unu
sau altul temeinica causă a schim-
bării simțimintelor lor.

De câte ori nu se atinge amorul
cel mai intim și cel mai sincer
între mai multe familii, cari au trăit

timp îndelungat în cele mai bune re-
lațiuni? De câte ori pe neașteptate
în mod surprinzător, se nasc certe
și nelongevități între soții și soție
între frați și surori din cauza intrigilor
semănate de calumniații!

Și totuși un ce curios! Omenii
dacă observă în vecini vreo un furt,
tentat, sau omor, alergic în dată cu
toții spre apărare atacăților, și pășe
în mod defensiv contra lorilor;
pre când calumniații, în așdul lor,
atacă pe unii sau pe alții din cu-
noscuți, fără a li se face în cele mai
multe cazuri măcar vreo obiecțiune,
sau a păși cineva energie intru apă-
rarea celor cari se atacă.

Din aceste părți amintite, se învederă
căca, calumnia, e un astfel de
vițiu, carele în grădina vieții umane
produce neumerate fole de întristare
și dorere, din cari motive calumnia-
toarele cu dreptul se asemenează
asasinului; căci precum acesta intru
acșu; atacă și atinge viața dată de
creator chiar, așa și acela, intru ac-
șu; atacă cu arma calumniei — cu
limba — și ptează, oomă, reputa-
țiunea despropriei său.

Îsuși carole cleveștose intru ac-
șu nu face alt ceva decât ce face
gerpela, carele mușcă intru acșu.
Și dorere nici timpul în carele
trăim nu e scutit de calumniații!
Nu, nici rar se află între noi, carele
se poată afuma, că nici când nu l'au
rănit în măsură mai mare s'au mai
nică săgețele acestui păcat! —

Nu am intenționat a tracta mai
pre larg această temă. — Am descris nu
mai unele șchioțe foarte scurte și mance
despre uriciunea și tristele urmări ale
calumniei.

Sper însă că și aceste vreo fi de
ajuns, pentru de a strage atențiunea
confuzilor și colegilor mei educatori
asupra acestui rău și — a ne într'noi
nișuștii și stărâna la derădăncarea
și răirea lui. —

Și această din motivul că, acasă
datorită încă aparține sferei noastre
de activitate! —
Învețitorii, educatoriile se ase-
menă grădinarului. — Inimă, internul
tinerimei e ca și o grădină primăvară,
carele nelăcurându-se — necultivându-se —
și încă după toate recelește și după
rațiunea sănătoasă, produce numai

Noi nu am sîi pentru ce ar mai da Sasi alarmă pentru academia de drepturi, de care ce ai și așa este a statului și mai mult obiecte se vinută în limba maghiară.

„D. Zig” și alte foile germane din Cialatina, și toate acestea, au început alarma. Spre ce folos se va vedea când la desbateră bugetul pe anul 1882 destinație academiei se va desbata definitiv.

„Din Talmatia Lipsec și acum scrii pozitiv. O telegramă de la Hainburg, ziua 3 Decembrie n. spune, că batalionul al 3. de vînători din garisoana de acolo a capatat ordinea de plecare la Dalmatia.

Din Rusia vine scirea despre un atentat asupra mareii-duce Vladimir.

Telegrama dela București (din 3 Dec. n.) la diarele din capitalele monarhiei sînt de natură serioasă. Ele vestesc că amandouă austro-ungareze este înmănată la intrarea pe relațiunile cu guvernul român pînă la primirea așter instructiuni. În București, spune „P. Cor.” că scirea aceasta a făcut mare impresiune, dar cu toate aceste scirea va servi numai pentru promovarea punctului de mănecare din mesagiul regelui Carol.

„O telegramă dela București spune că Stătescu, ministrul de externe, și Brătianu, ministrul președinte, au răspuns lui Hoyos în afacerea privitoare la partea din mesagiul, care a dat privilegiu (Se vede că amb. Hoyos a cerut rectificarea mesagiului. Red.) la reclamă, că mesagiul fiind document regesc nu are nevoie rectificări. Deci răspunsul fiind nelucidatoriu, Hoyos a fost înscănată a intrerupe relațiunile.”

Bălcăescu la Viena este avizat a face asemenea.

Coșălineanu, pe care președintele republicii franceze l-a decorat cu crucea cea mare a legiunii de onoare, va sosi în sfîrșitul săptămănei la București. Ferchedi pleacă (4 Dec.) la Paris în calitate de trimis al României și în locul lui intră Giani în ministeriu de justiție.

„Alfid” asupra mesagiului român.

Atitudinea rezoluția ce a luat-o guvernul român în chestiunea de Duna eia a făcut o impresiune deprimantă asupra politiciilor dela noi. Organele publice, cu deosebire cele maghiare, sînt surprinse de limbajul categoric al mesagiului român. În cele următoare reproducem comentariul jurnalului „Alfid” din Arad, din care

mărcăm și plante veninoase și nebrebene.

„Acasta grădina... în inimă — între alte plante veninoase și nestrebucite, vom afla și rădăcina calamei. Acasta rădăcină tină... în inima elevului — o putem privi, de o mîlădă fragetă și tină, carea prea ușor se poate plivi și răi.

Lucru prea firesc că se recoro ca la plivirea acestor mîncăci, sîi în foc, atînti, că sîi stîrpiu totodată și rădăcinile: invidia, vanitatea, resburarea și grosolanul „goism”. —

Sper că și acasta unități asemănare, ne poate da unica direcțiune, pentru carea purcețind, cred că s'ar putea ajunge scopul: de a restringi și de a înfrîna lătrăriea acestor mîncăci de deșertori și păgubitorii.

Să ne prăgătim deci inimile fragete ale tinereții astfel, încât se nu să rădăcezeze intrănele aceste defecte și încât ne stă în putință să sădim în locul acestora virtuțea iubirii de țară, purității sincerității și modestia. Cu nu să câștigăm educațiunea trebură și să bazeze intru toate pe principiile religiozității și moralității creștine.

resul și Invergunare și indignațiune asupra bărbăților de stat austro-ungari, cari au ajuns în stadiul de a suferi provocărilor de un stat mic din vecinătate, asupra cărui foile maghiare erau delate a privi cu desmăg și ură. Estă cum se enunță însumul organ asupra atitudinii guvernului român:

„Nu este aceasta cea dintră, dar cine din urmă mălă, cu care noi regat român în mesagiul principalii seu tiint alături plenească monarchia noastră în fața, și o foarte ușor de forță e nesemnăat mai ale și mai puțin a păgătiți de noi, o acasta voluțiune mai cută, care a făcut mica Romăna contra imperiului austro-ungar în acest mesagiul. Regele Carol a declarat cu sinceritate bărbătească și cu un curajiu demn de laudă înaintea națiunii sale și a Europei întregi, că nu va suferi la nici o înfrîngere preponderanța monarchiei noastre pe fluvial Danubiu, care, fie și în trecut, este artora de viață a comerțului nostru internațional, condițiunea neapărată a viitorului nostru economic, care, cu un cuvînt, în privința politică și comercială este unul dintre supremaele noastre interese.

„Numai cea mai regretabilă minoritate politică, numai preocupățiunea cea mai grosolană poate se condamnă pe Romăni, pentru că urăscose așa cu noi o politică, ce i o dătează interesele sale. Bine face, înțeleșce lucră. Dacă Austro-Ungaria e acasta nu-i place fiind-că o păgubesc, — apoi dispună. Interesul politic nu cunoașce cuvîntul „recunoscință” e este ridicul din partea preri din Viena și Ungaria a cere pînă la disgiuș, după înțelegerea noastră, pentru mîncăci dela Romăni, pentru că ministrul nostru de externe detrișă amintire, cel mai greșit politic, ce s'ă născut vro-odată pe lume: contele Juliu Andrăssy a lucrat mai mult ca Romăni se devină un stat independent și se fie înaltă la regat. Pentru ce a făcut aceasta? Este oroș de vîns Romăni, că s'ă semăntă acestor răi.

Măneacă din acest punct de vedere o dorință mai îndăcărăată și mai justă nu și pot exprime educatorii conștii de sântă și greua lor misiune decât următoarea: de ar sosi căt mai curînd timpul, în carele tot păriații — ca primii educatorii, se se preocupă mai mult la educațiunea și mai dămite în specialități și a aduce exemple practice, cum are se purcează învețătorii în școala la streipura acestor picat. — Scopul meu a fost și e, de a atrage atențiunea confrăților și colegilor mei asupra acestui rău, pentru de a stărui înfrînă la streipura lui.

În firmă speranță ca On. mei colegi, convinși despre turpitudinea și

ceasta a contelui Andrăssy, are se și impute numai șleși, dacă astăzi Romăni, fără de a și agrăpe capul cu lamentațiunile noastre, prin politica sa, lame, bine chibăuită și înțeleșcă, ne face se simțim disprețel ei în toată greutatea sa și face ceea ce ală de bine pentru consolidarea sa materială și politică.

„Pînă acum ori și care bărbat de stat austriac a scit bine și a măturat cu cătă înțelegere fundamentală a politici sale orientale este: Dunărea trebură se renănu și ori ce preș pe supranatură noastră. Numai Andrăssy cel vestit de condeie simbrăice a providențial nu a mărturisit aceasta. Pînă ce nu am strivit pe Turcia de dragul Rusiei, nu a fost nici vorbă, ca cineva se tragă la înlocială aceste drepturi ale noastre. Andrăssy a pușo la țară, ca astăzi Romăni, Serbia și Bulgaria, stăpînători acestui fluviu, începînd dela Porțile de fer, ca acestea trei devinute state prin mijlociura noastră, se ne încheiă nu numai Dunărea, ci și orientul întreg.

„Și aici ce se indignăază atât de mult asupra „recunoscinții” Romăniei, nu consideră nici aceea, că în privința noastră nu ar fi cutăză se precedă cu noi în cuvîntul sem de tron astfel, dacă n'ar apă la spatele se un sprigiu mai puternic decât al nostru, și dacă n'ar sei cu siguranță, că în cas de lipsă Anglia și Rusia i vor veni în ajutor. Și nimic au dovedeșce așa țara genialitatea de bărbat de stat a ministrului de externe. Într-o parte ce în fapt, că el a pus pe tronul patriei sale pe un Hohenzollern și s'ă aliat cu țară când cu rezoluți ruseșce-turcesc după ce s'ă convins cu dorere despre lasitate țară plăche și despre hebecua diplomătiei austro-ungare.

„Și roadele mănoșe ale acestei politici geniale le culge astăzi Romăni și mai tîrziu ce ne va face se simțim și mai tare consecuentele acestei politici veninoase ce am amrărit atunci. Cei din Viena pot se se silăscă a consolida alianța celor trei împărați, țară (numai dacă l'ar lăsa nihilisti din Gacia) poate se încheie amicitie dacă se va înalți cu principiile noastre; dar dela o Rusie condusă de un Ignatiev se nu aștepte nimic de la Romăni și mai tare consecuentele acestei politici noastre. Na fost, nu va fi, și nu poate se fie nici o dată. Întrăneșca noastră înlocit o alăbrea Rusiei, ori ce pas ce-l facem înainte o decadașă ei, mărocira noastră e ruina ei și vice versa, atât de tare se contradicte interesele noastre cu ale ei.

Potem însumi, ne poate se ne doară și o umilitor pentru noi, că din

principalele dărețore, ce s'ă aliat sub suveranitate la Porți și asupra cărora înainte ce un decenț și și Europă întreagă privim cu dispreț, s'ă făcut o Romăniă independentă și cu autoritate, care pășose puternice pe toate terenele civilizațiunii și ne a întrecut deja pe noi foarte tare atât materialiceșce cât și politiceșce; dar pentru aceasta n'avenem temei se învinovătim pe acest stat. Întrăneșca noastră e de o vînk, pentru că de opt ani înlocose nu am făcut altă decăt am tînăiat această o astfel de politică internă și externă și pe acei factori ai ei, care au comis toate erorile pentru a face pe deșămăni nostri puternice, lucrănd încă totodată ca și națiunea lor propriă să fie umilită și se ajungă la sapă de lemn.”

Presă franceză și mesagiul român.

Cetim în „L'Independence belge”: „Discursul Tronului conține protestări pacifice de obicei și somăneșce, cu o satiațare evidentă și legitimă, doveșde de simpatie și de încredințare ce tinera monarchie romăni a primit din alări. Romăni, cum se vede din mesagiul, își va pune toată putință ca să fie deosebit de buna voință ce se arată în străinătate, pînă pînă serva de influență în Orient în serviciul țielor linistei și ale progresului.

„Pasagiul cel mai interesant al discursului este cel privitor la cesuțiunile dărețore. Asupra acestui punct, mesagiul este foarte categoric. El se pronunță în favoarea libertății absolute a navigațiunii. Dacă acest principiu nu triumfă greșala nu va fi căteșce de puțin a cabinetului din București, judecând după energia u care îl susține.”

„La Franco” dice: „Se tină se se cunoașce opiniunea guvernului român în privința navigațiunii. Duna și se demonstră că economicul de exportatiune la otărele de așce impetimpă greuăți, cari face înținderea sa se fie aproape poate puțină, documental oficial proclămă că Romăni, sub pedepa de a pări înfringerea intereselor sale vitale, n'ar pute suferi, în ceea ce privese navigațiunea Dunărea, condițiunile de natură a împedca dezvoltarea sa. Destine

bine de nu stăngin și la a caror cădară ne mai luminaște nișel înghetatul trup.

„Oho! taică”, răspune Gavril — așa se chieamă „băiatul”, care deși n'arv mai mult de nonsenspăcose, are înalt cum se cade, cam de vre o șese urne de cele bune, mai sînt și destul, cari și în așce călăuș domălișci și deșce ar pută povestii istorii cu mult mai frumoșce.” Aceste cuvinte erau rostite de bună seamă în pilda lui Luca, fiului celui mai mare al lui Dumitra — un voinic tot cam de mărimă frățioșă dară cu mult mai bine legat ca deșul — carele simțind de unde bate vîntul grăi cam încurcăt, dar ce ar sușă binecuvîntor și să se urde. Astăzi însă se va arăta cum se cade cine se înțeleșcă mai bine cu jurnalul Martin, că deu, nu mi-ar pute plăcea se fiu de risul alții oiașei.”

„Da, da!” răspunșce un întîndînd făcătorii ploscuta mea plină cu rum; nu sciu cu ce i s'ar face pîrși; măcar să ar pută povestii istorii cu mult mai frumoșce.”

„Ce o drept nu poate se fiu pe vremea lui D-đeu loc mai potrivit pen-

despre tristele rezultate ale acestui vîm vor însă din respecturi la stăpînea acestuia și vor evita consecuentele acestora căror le place a debaca și deosea pe alții în absență, pentru astădată încheiș aceste puțină rînduri.

Brad 14 Octomvru 1881.

Georgiu Păruș
prof. gimnaziale.

Din țara urșilor. *)

Feuilleton de F. Schjffhorn, publicat în „N. Fr. Fr.”

„Băiatul meu de coloa a făcut cunoștință cu juplăni Martin chiar ca copilul de via și s'ar înțelesă și în asfel de cunoștință, încăt și acum și i calcula de el ca de un solăbrăru. Pînă se ferbe mășmală, n'ar fi rîu, domule, se și istoriseșcă pătania, căci vîd eu că cu sîmul e gata de acum.” Așa grăia băiatul Dumitra Vandroș, roștologul o săvrășit butruga în flăcările ce se înălțau mai

*) Trad. „G. Trans.”

Români fiind „strins legat de libertatea Dunării, Români au dovedit în toată vremea recunoștința lor acelor cari au contribuit la emanciparea acest mare râu de orice preponderanță esclavă.”

Regelu Carol adaugă: „Aven datorită de a nu subscibe combinărilor al căror efect ar fi ca se reserve navigațiunea Dunării dela Porțile de fer până la Galați aceluiei preponderanță a unei singure puteri.” Eacă pentru ce România voese ca Dunărea se fie absolut liberă cel puțin în a-pole sale.

Nu ne mirăm că aceste declarațiuni au fost întrerupte de mai multe ori prin aplausele unanime ale audiențelor și deputaților.

„Aven care nevoe se mai aducem aminte că plenipotențiarii europeni, stipulând în art. 55 al tratatului din Berlin, că regulamentele de navigațiune și de polioție fluvială, dela Porțile de fer până la Galați, se fie elaborate de comisiunea europeană a Dunării, și că delegații statelor prindere au avut de scop, nu numai ca se confirme tratatul dela Paris din 1856, dar încă se garanteze în mod mai eficace libertatea navigațiunii?”

După ce vorbese de drepturile, îndatoririle anume prevăzute de tratate, de pretenșiunile Austro-Ungariei la Dura-ea de jos și de propunerea franceză față cu comisiunea mixtă, La France termină astfel articolul său:

„Proponem dăni Bărrere un a asistențiu pe Austro-Ungaria, care îndălează să lase comisiuni mixte de controluri cele mai lufine. Ea a nemulțumiri România care n'a primit dela început existența unei comisiuni mixte.”

„România se opune la ori ce înțindere a puterii austro-ungare la Dura-ea de jos. Ea se ține pe terământ liberii navigațiuni a fluviorilor comune mai multor State, conform prescripțiunilor congresului din Viena și principiilor dreptului giunilor.

„Nu putem decât să aprobăm această curajoasă rezistență.”

Diarul „le Temps” dela 29 Novembru ne amintese lucrările comisiunilor europene și propunerea Austro-Ungariei, apoi adaugă:

„In contra acestui plan Austro-România luptă de mult cu o mare stăruință. Discursul regelui Carol dovedește că guvernul Român nu este dispus a cede. El pune în principiu că „libertatea Dunării este o chestiune esențială a dezvoltării politice și economice a României”. El remintese recunoștința ce Români au arătat a celorlora care au contribuit a emanciparea marele fluviu de ori ce preponderanță esclavă, și această remintere are neapărat caracterul unei protestățiuni

făcute dinainte în contra preponderanței Austro-Ungariei. În sfârșit, regelu conchide afirmând că datorită este impus „de au primi nece combinări al căror efect ar fi de a pune navigațiunea Dunării, dela Porțile de fer până la Galați sub acțiunea preponderanță a unei singure puteri.

„Astfel, din partea României există împotriva absolută la proiectul austriac.”

„Români primesc regulamentele cele mai aspre, menite a garanta libertatea pavilionelor; ei primesc supărașchierii care mai riguroasă a aplicării acestor regulamente, cu condițiunile înscris „că aceste regulamente se fie aplicate în apele române, de cămping, autorități române”; ceea ce resping, este propuneră Austro-Ungariei pe care o privesc ca contrariu libertății Dunării și dreptul său întemeiat pe tratate.

„Cu toate acestea nu ar trebui să conchidem, după aceste declarațiuni că ori-ce înțelegere este peste puință. Discursul tronului nu tinde tocmai a oculte pe Austro-Ungaria din comisiunea de oscutare. Ar fi destul, în acest caz, să scriem, că n'alibă vor preponderant în această comisiune pentru ca vederile guvernului român, apun cu sunt exprimate în acest discurs, să nu fie contrarietate.”

Statul lui Ioan Eliade Radulescu.

Bucureștii au avut Sămbătă o serbătoare care se poate dice că e a tuturor Românilor. S'a desvilit Statul lui I. Eliade Radulescu.

Spre a cunoașce și cetitorii noștri însemnătatea solemnității din București, ca aici ce avem toate informațiunile noastre în privința acestor nenumărate zilele de acolo — reproducem după „Binele nostru” părțile dintr'un articol, care într'o schiță arată meritele celebrului bărbat.

Eată ce cetim în „B. p.”

Că-va are încă ne despart de momentul acel mult dorit și mult așteptat, în care poporul român și va plăti, mulțumită inițiativii private, datoria către acel ce în cerșure de o jumătate de secol a fost învățătorul său, către acela ce, cu drept cuvânt a fost meritul părintele literaturii noastre moderne.

Măno la care l. p. m., statul lui I. Eliade Radulescu va fi desvilit și cetășii capitalei, și Români din tot cuprinsul țării și străini, vor avea de aci înainte prerea în vederea lor marșura în care artistul a eternizat trăsurile fetei acestui model de laborio și patriotism.

Fericit este acel cetățean, care implinind și datorită cărei pământul în care s'a născut, ajunge la momentul acela în care a

ajuns Eliade Radulescu, în marea mare; la momentul când o nașione întreține recunoștință, în înconștință și îi dice: ai bine meritul!

Cea de doua înviorare a fost anunțată statului Niocidin în aceea noaptea în care o voce sacra i-a dice: că trebuie a se recunoșce de a doua oară pentru a intra în împărăția gloriei, — a'a consumat pentru Eliade Radulescu.

Istoria, ascultă a doua mășcă. Le rezultă înclinată la rezultat și la fel rezultat noștrii, la rotul viziunilor românești, pre al oratorului intelectual al unui popor întreg, sub formele marșurii ce se apăsărează Sămbătă la care l. după amezii.

Mare este distanța și deosebirea între epoca când Eliade făcea cariera sa literară și într-o vreme când se face inaugurarea statului sacre. Atenea (1818), o mare de întinerire, după cum se exprima în Viața lui Othobedea, june pe Români dincolo de plătutul giunilor. Astăzi mulțimă strălucitoare lui amestecului, cu al trecut dincolo de Egiptul micșunilor, sau lumina și și și un conșcut adevărat și măritul lor început; puterea ce au și pînă subliniat cătră care trebuie să înainteze.

Era întinerire, giem în 1818. În nici o parte a intratului orizont al țării nu liăcra vreo o zară de vestitor. George Lazar, așt apol pe bine lumina, trims noștrii din căntul Ardelean, au aprins încă, în această sferă care a luat astfel propunții îngustătoare pentru însciri românișului lumina.

Existau, nu giem ba, și până atunci centri de cultură în țară. Existau sece adevărate academiile grecești, în care fi de ai Eliade se prăgălia pentru viitoarea luptă a emancipării patriei lor. Întă sece au folosiau între simica Românilor. Din contră, și Eliade, înscopot după cultură și înscimă românească, o data în toate străluciri și o' giem încă în casa autorului Primăriei aeri o amănă, în casa lui Iancu Văcărescu, utimul poet al dinscii clasei de aprine. Acolo, acest nou Prometeu român, și se aprine așa ficile cu care, lumina înscăși apă și călăzesc pe calea vieții naționale un popor întreg de român.

După plecarea din țară a lui George Lazar, pentru împregurări ce istoria are încă a le deslăși, Eliade a respectat firul întrerupt al întreprinderii apolitelor ardelenice, și asociat cu Dan Bălanescu, un poet care a călăzesc în fața de l' ută așa căntul, Clămpăneanu și Clămpăneanu, conduce opera regenerării atât de repede și departe încât în 1828 nu numai că avăram în București și Craiova secol românesci începătoare și secundare, dar începăram a dobândi și profesori, și cărtile neccare pentru aceste secol dintre Români.

Și ce profesori, și ce cărti! Năntre-cu și se întrecute până la zi de nimeni!

În călă-vai, scoalele Bucureștilor apătară o așa repetațiune că deveniri cen-

și un felu de stat major, care măntuie pe cei din progurul său prin ardencile sale cunoștințe. Locuitorii „teritoriului neutral” se mulțamea în curtele de cinșta făcută, de oare-ce vitele lor trebuia se plătească dară împătrini și incință cetășilor cu blăni căntii și negre.

Tot o astfel de aspreșă în demnitate pe administrația pădurilor dinscii valei Hagoșului și pe Schimbăreșo de acea aculțare a comercianților plângeri ale teranilor și în sa la respundere pe tălhării, cari cutezaser se pună laba giuna în amezăși mare chiar pe vaca unui pădurar ungur, care apăcea în apropierea satului Grădite.

După apasă bătărnului Dumitru, care enșosea că în palmă potece și colțurile oculte și munților cu nucă, și se ocide și în fața lui înscimă urși, care lungăși fiind în vânătoare dela Sibiu, sari fi asieșat în locurile acestea. Familia despre care e vorba voiam noi ce o cercetăm în gișori de v. Se luaseră toate măsurile că jupân Martin se nu bage de samă prea de vreme.

trul în gișori cănta se întră-nece înscimă în vânătoare de prin toate părțile Daciei. Dar nu trece mult și înscenese rebeliul din 1828 între Turcia și Rusia. Școlile sânt aparte de invasiunea muscală și prefăcută în spitale. În alți timp putea că această calamitate a fost înscimă cu un mijloc de repănare, și ca un pretext de preumblare. Întă Eliade și ai săi, (Eliade care prola în secol școlii, și giun și românișimul fără plăt, fără foc, fără fovești, fără nici un din anele poante luxuoz care fost astăzi fela palatelor noastre scolare și săfănt eana în pământ și înscimă pe școlarii săi cu acel apris divin care lumina în dănsul și prin care să simșia chemat la mișcări atât de înalte) plăneră cu amar.

Înscimă și se școlii, și a secol a face ca înscimă progresul român, și să înscimă-tăz la totalul român. Căntul reviste de giun nu se înscimă a distinge aci strălucimile care a avut reșcet Eliade pentru a storce dela guvernul rus aprobarea desciderii unei noi perioade în limba țării. Numai creștin că satidice necesitatea publicării buletinelor ce rebel, pentru a sărti Românilor înscimătoare victorii ale oștirii lor, comandații armatelor ruse au permis lui Eliade se înscimă în Aprilie 1828 Curierul românesc. Aci cari sânt familiar cu istoria literaturii noastre, vor putea înscimă cum au avuziș organe de publicitate, dela primii numeroși ai apărării sale, sităd cu toate condițiunile puse de răsă, sităd fărăfice și plumbul reșct al vedărilor dăntor muscal, și năd chiar Siberia căl amencia în tot momentul, și a arătat masca și va arătat aceea ce era în realitate: adevăratul campion al regenerării limbic și politice a neamului românesc.

În călă-vai „Curierul Românesc”, a juneșe a fi o necesitate că paca de toate giule pentru toti cei ce scian să cetască și să scrie în țară. Astfel, când paca se distinge și se stabili guvernul domniei naționale în 1834, când școlii se redeschisă, puterea publică constituă, și în Eliade și în giurul său o forță cu care trebuie să trateze, car școlii giule într'ănsul un consiliar și un Mececare care nu le-au lipsit pînă în sitimele sale momente.

Bazele literaturii naționale moderne și ale statului român a fost puse de o dată cu „Curierul Românesc”. Conservator și liberalismic întemeiat în 1837 de Eliade, Clămpăneanu, Arădă și alii era fela „Curierul Românesc”, și deveni înscimă înscimă dramatică și o adevărată academie pentru cultura literară și a limbii. Tot ce era așt, nobil, patriotic, era asociat la conservator.

Înt'un scurt timp de existență acest înscimă desce rezultă atât de strălucit și lase așa propunții, încât Rusia ordonă guvernului țării, cu o ori ce prej. și l' înscimă. Ceea ce și fi înscimă prin scrieri. Eliade și reșcună amănă dejactul în 1837 expulsiunea falsificării autonomii. Regu-

Bărbății din trei state de monte vreo-sită cinșiciei cu toții, erau înscimă ca gonaci și trebușu se înscimă des de dimineață în formă de arc spre locul unde erau așieșii vânătorii. Acești, treișeci la număr, fuseră condusți prin întinerul noștrii de neșce pădurari tocmai în vârful muntelui, față în față cu gonaci și aci se așieșară în grupe mici ce se potă fi în locuri unde se va înscimă gonana. Dumitru și fi și cari așieșă erau armăți cu puști alcătuiți o astfel de grupă, ear ce înscimă pentru bătărnul carele „mi slugise de călăș în excursiunile mele prin munți — în inșomii dice nu ca vânătorii, aci nu a lăsat D-șeu pe lume înscimă mai rău decât micienca mea, ci ca înscimă înscimă admător al firei și al viciilor ei. Se ocide și în fața lui înscimă și năd a dat prilegiu și înscimă cu mintea tot mai adăne chipul cum treșce celelalte ființe din corlă și din câmpii.

(Va urma)

